

[Finansministeren.]

ningsprocenter for indkomster og forbrug kun er foreløbige beregningsmæssige forudsætninger.

Jeg tror, det er berettiget at hævde, at der er ydet en ekstraordinær indsats for at holde igen på statsudgifternes vækst såvel i 1971-72 som i de tre følgende finansår.

Gennem alle de forberedende faser, der strækker sig mere end et halvt år tilbage i tiden, har der været tale om en hård behandling af de statslige institutioners budgetter for de kommende år. I foråret gennemførtes reduktioner af disse udgiftsområder med godt 400 mill. kr. for 1971-72 og noget mindre beløb for de to følgende år. Disse besparelser blev indarbejdet i de budgetteringsrammer for de kommende år, som har været normgivende for ministeriernes udarbejdelse af bidrag til finanslovsforslag og budgetoverslag.

For at afviklingen af det midlertidige bygge- og anlægsstop ikke skal udløse forøget aktivitet i den statslige bygge- og anlægsvirksomhed i 1971-72, har regeringen ydermere besluttet at begrænse adgangen til at opnå genbevilling i 1971-72.

Selv om der herved var opnået en ganske kraftig beskæring af væksten i de rammebelagte udgifter til drift og anlæg, fandt regeringen — tilskyndet af det økonomiske råds formandskab — det nødvendigt i efteråret at foretage en yderligere gennemgang af budgetterne.

Forholdet var nemlig som så ofte før, at de lovbundne udgifter viste en fortsat hurtig vækst, som efterhånden føltes som en trussel mod prioriteringsgrundlaget for de samlede statsudgifter. Gennem en årrække har vi lagt stedse mere snærende bånd på de statslige institutioners mulighed for aktivitetsforøgelse, og samtidig har vi set en ubrudt stærk vækst i aktiviteten på de områder, hvor staten ved lov er forpligtet til hel eller delvis finansiering.

Vi står således over for en tvedeling af budgettet, hvor især den ene del har været underkastet årlige begrænsninger, medens udviklingstakten for den anden del kun er taget op til overvejelse stykkevis og med længere mellemrum i forbindelse med enkeltstående lovrevisioner.

Det er klart, at en sådan tvedeling i længden giver en skæv prioritering, og det er

denne erkendelse, der har ført til at inddrage lovbundne tilskud i efterårets besparelser.

Jeg skal ikke her gennemgå disse besparelser, som er detaljeret omtalt i et særligt bilag, der er fremlagt for folketinget i dag. Det er nødvendigt at anskue disse lovændringer som en helhed, og vel at mærke en helhed inden for det samlede statsbudget. Regeringen er villig til at indgå i en forhandling om forslagene, men det må være en forudsætning, at den tilsigtede udgiftsreduktion opnås, og at finanspolitikken ikke svækkes.

Da efterårets besparelser udgør godt en halv milliard kr. for 1971-72 og noget større beløb for de efterfølgende år, er vi nået op på samlede besparelser på næsten 1 milliard kr. årlig gennem de fire budgetår, som vi nu har foran os.

Besparelserne medfører en reduktion af væksten i de samlede statsudgifter fra 1970-71 til 1971-72 på ca. 3 pct. Den samlede stigning i drifts-, anlægs- og udlånsudgifterne andrager herefter godt 9 pct. Det vil dog være rimeligt ved denne sammenligning at korrigere 1970-71-udgifterne for det midlertidige tilskud til reduktion af lønomkostninger og den særlige ydelse til pensionister, i alt en halv milliard kr. Med disse korrektioner bliver stigningen fra 1970-71 til 1971-72 ca. 11 pct., hvilket er en væsentlig langsommere stigning end de foregående år.

Korrigeret for merudgifter til pris- og lønstigninger, som jeg skal vende tilbage til, er der næppe tale om en stigning på mere end 4-5 pct. fra 1970-71 til 1971-72. For de følgende tre år viser budgetoverslagene en lavere stigningstakt, der nærmer sig de 3 pct.

Disse tal afspejler især den udgiftsstigning, der skyldes en forøgelse af antallet af statsansatte, øgede indkøb af varer og tjenester og tilsvarende aktivitetsforøgelser på de tilskudsfinansierede områder samt for de sociale pensioner m. v. den vækst, der skyldes det forøgede antal pensionister såvel som generelle lovændringer, der hæver støtteniveauet ud over de periodiske justeringer af pensionssatser m. v.

Selv i en situation med stabile priser vil der selvsagt blive tale om en hurtigere vækst i statsudgifterne end angivet ved disse stigningsprocenter. Allerede ved stabile priser vil den fortsatte produktivitets-